

Bilaga 1 Remissvar Skaraborgs Sjukhus: Remiss Miljöpolitiskt program för VGR:s interna miljöarbete 2011-2013.

Nämnd/styrelse: Styrelsen för Skaraborgs Sjukhus	Kontaktperson Mattias Ståhl, Miljöcontroller Skaraborgs Sjukhus, 0500-431035, mattias.stahl@vgregion.se
---	---

Generella kommentarer på programmet:

- Se tillhörande tjänsteutlåtande från Skaraborgs Sjukhus

Inledande kapitel

Rubrik	Kommentar	Förslag till ny text
Inledning	<ul style="list-style-type: none">- Finns det en sammanställning kring regionens totala miljöpåverkan? Detta vore ett bra verktyg i samband med prioritering av mål och fördelning av "gemensamma" resurser inom regionen.- För oss är det inte glasklart att programmet beskriver hur "en effektiv styrning av miljöarbetet ska gå till" se kommentarer nedan.	Tredje stycket, första meningen byt ordet "utvalda" till "prioriterade".
Policy	<ul style="list-style-type: none">- Miljöpolicyen fungerar bra under visionen "Det goda livet" som blir något utav regionens "hållbarhetspolicy". Men det är önskvärt med gemensam nomenklatur kring olika begrepp som t.ex. "policy", "vision" "rutin", "riktlinjer" osv. Detta är nödvändigt i takt med att alla verksamheter, i enlighet med Budget 2011, kommer arbeta med miljöledningssystem.	

Effektiv styrning och samverkan

Rubrik	Kommentar	Förslag till ny text
Organisation och ansvar	<ul style="list-style-type: none">- För att tydliggöra VGR:s organisation och ansvar kring miljöfrågorna vore det bra med grafiska illustrationer	
Miljöledningssystem	<ul style="list-style-type: none">- Saknar ett stycke om VGR:s gemensamma styrande dokument och rutiner. Vore önskvärt med central funktion som ansvarar för struktur, uppdatering och underhåll av ett övergripande "paraply" MLS för VGR. Det miljöpolitiska programmet kan delvis ses som ett en del i detta men det behöver kompletteras och förtydligas för att på så sätt skapa de stordriftsfördelar som är ett syfte med regionbildningen.- Kopplat till detta finns det också ett stort behov av centralt stöd kring upprättande av MLS både avseende personella resurser men också någon typ av manual för "MLS inom VGR" (se ovan).	

Bilaga 1 Remissvar Skaraborgs Sjukhus: Remiss Miljöpolitiskt program för VGR:s interna miljöarbete 2011-2013.

Inköp/ upphandling	<ul style="list-style-type: none"> - Har svårt att förstå innehållet i andra stycket från och med tredje meningen. Är det så vi jobbar, är det rationellt att som vi tolkar det att på tre nivåer fastställa miljömål (inköpsråd, styrgrupp och slutligen via projektgrupp i slutligt anbudsunderlag). - För att uppfylla tredje stycket att det är "varje förvaltnings och bolags ansvar att efterfråga bästa miljöval ur sortimentet" så krävs det stöd i beställningsportalen som: <ol style="list-style-type: none"> 1. Visar vilka produkter som är bättre ur miljöhänseende. 2. Föreslår miljöanpassade alternativ om det finns när beställaren "matar" in de artikelnummer de brukar beställa. 3. Förser beställare, informatörer och andra relevanta personer i respektive miljöorganisation med miljöanpassade nyheter i sortimentet. 	
Kommunikation	<ul style="list-style-type: none"> - Vad avses med det "centralt koordinerade arbetet" och hur kommuniceras detta, finns det någon kommunikationsplan? 	
Kompetens	<ul style="list-style-type: none"> - Mycket bra text, bra att fokusera på adekvat utbildning för prioriterade målgruppen. Det fanns planer på att det i den webbaserade miljöutbildningen också skulle ingå mer riktade och detaljerade avsnitt till dessa prioriterade målgrupper. Finns denna tanke kvar? I så fall bör det kompletteras i texten. 	
Redovisning	<ul style="list-style-type: none"> - Kommer anvisningarna för redovisningen innehålla struktur för både programmets mål och förvaltningens egna mål och hur är tanken att de senare ska sammanställas och redovisas på VGR nivå? 	
Revision	<ul style="list-style-type: none"> - Vem tar initiativ till intern revision? Hur ofta ska detta göras? Hur kan detta koordineras med eventuell befintlig egen intern revision? 	
Regional utveckling	<ul style="list-style-type: none"> - Första stycket, nytt förslag, se högerkolumnen. - "Vara en föregångare i att minska de egna verksamheternas negativa miljöpåverkan" – målen i programmet är inte tillräckligt ambitiösa för att vara en "föregångare". - Stryk ordet "fossilfritt" efter hållbart. Det ingår som en del i begreppet hållbart. - Hur säkerställs att erfarenheter från det externa utvecklingsarbetet bidrar till ny kunskap och innovativa lösningar i de egna verksamheterna? Finns det särskilda områden i det externa arbetet som kan lyftas in i miljöprogrammet för att säkerställa att så sker? 	<p>Förutom hälso- och sjukvård har Västra Götalandsregionen även uppdrag att arbeta med andra delar som kultur, tillväxt och regional utveckling. Arbetet syftar till att skapa förutsättningar för en hållbar utveckling i Västra Götaland och sker i nära samarbete med företag, organisationer, kommuner, högskolor, universitet och statliga myndigheter.</p>

Bilaga 1 Remissvar Skaraborgs Sjukhus: Remiss Miljöpolitiskt program för VGR:s interna miljöarbete 2011-2013.

Miljömål för Västra Götalandsregionen

Rubrik	Kommentar	Förslag till ny text
Utmaningen		Andra stycket, tredje meningen stryk ordet "alltför" och ta bort sista meningen, den är överflödig. Under avsnittet "Läsanvisning" första stycket, första meningen byt ordet "utvalda" till "prioriterade".

Transporter

Rubrik	Kommentar	Förslag till ny text
Långsiktigt mål	<ul style="list-style-type: none"> - Bra ansats tycker dock att ordet energieffektivt är för vagt. - Vad ingår i "person- och varustransporter"? Inkluderar persontransporter allt från resor till arbetet, tjänsteresor, sjukresor, ambulans, sjuktransport och kollektivtrafik? Inkluderar varustransporter även alla leveranser till och från verksamheterna i regi av externa leverantörer/transportörer? 	
Mål 1	<ul style="list-style-type: none"> - "Öka" är ett vagt begrepp – när är vi nöjda, när har vi nått målet? Bättre att ange t.ex. "öka med 20 % " eller "utgöra 85 % av total etc". Vad avses anställda inom VGR eller VGR som geografiskt område? 	
Mål 2	<ul style="list-style-type: none"> - Bra 	
Mål 3	<ul style="list-style-type: none"> - Kan vi verkligen mäta detta i det totala? Jag tänker till exempel på alla regionen runt kort (24 h och månadskort) där vi inte vet sträckan. - Målet refererar till prioriterat mål i budget 2011 men målen är inte formulerade på samma sätt. 	
Mål 4	<ul style="list-style-type: none"> - Vad är siffran idag, känns som en låg ambitionsnivå? 	
Mål 5	<ul style="list-style-type: none"> - Som ovan 	
Mål 6	<ul style="list-style-type: none"> - Har vi siffror på bränsleanvändning för sjukresor med privat bil o taxi (som uppenbarligen är huvudparten) 	
Åtgärd a)	<ul style="list-style-type: none"> - Vad betyder RUN? 	
Åtgärd b)		
Åtgärd c)		
Åtgärd d)	<ul style="list-style-type: none"> - Kan vi följa upp att resepoliticyn är implementerad i verksamheterna? 	
Åtgärd e)	<ul style="list-style-type: none"> - Om vi kopplar detta till mål 3 hur är det då tänkt att kunna mäta och 	

Bilaga 1 Remissvar Skaraborgs Sjukhus: Remiss Miljöpolitiskt program för VGR:s interna miljöarbete 2011-2013.

	följa upp?	
Åtgärd f)	- Är detta pågående eller beslutat? Vi efterlyser en regiongemensam "portal" med information om "alternativa mötesformer". Som det är nu sitter varje förvaltning och uppfinner "hjulet" själv. (Är det till exempel detta som avses i åtgärd k).	
Åtgärd g)		
Åtgärd h)		
Åtgärd i)	- Finns detta med som avtalsuppföljning i kontrakten med entreprenörerna. Om inte är det viktigt att få med "inköp" så att detta blir ett standardiserat kontraktsvillkor.	
Åtgärd j)		
Åtgärd k)	- Varför huvudman i denna fråga men ingen annan?	
Åtgärd l)		
Förslag på ytterligare åtgärder	- Avseende målen så är det önskvärt att kunna redovisa minskad klimatpåverkan som till exempel mål 6. Ju fler mål vi kan aggregera på detta sätt desto bättre. Men vi skulle gärna också se ekonomiska mål kopplat till kostnadseffektivitet och besparingar när vi mer frekvent använder oss av ny mäteteknik.	
Övriga synpunkter på avsnittet transporter	- Första meningen, första stycket – meningen kan inte stå för sig själv, det blir en motsägelse i sig själv "Kollektivtrafiken bidrar till minskade utsläpp i länet". Texten måste knytas ihop med meningen efter. - Andra stycket, första meningen "Västtrafik har en plan för avveckling..." Jag förstår inte meningen. Antar att "tidplanen för upphandlingar" står i relation till fordonens livslängd, avskrivningstid etc. Det kan ju inte vara upphandlingarnas planering som styr avveckling av fossila bränsle? - Fjärde stycket, första meningen är svårbegriplig "Västra Götalandsregionens behov av att mötas..." styrs utifrån verksamheternas behov med ansvar på förvaltningsnivå?"	

Energi

Rubrik	Kommentar	Förslag till ny text
Långsiktigt mål	- Vad menas med "avsevärt effektivare"? - På lång sikt behöver sjukvården och Västfastigheter hjälp med att ta fram ett produktionsrelaterat mått på energianvändningen.	År 2020 ska Västra Götalandsregionen vara oberoende av fossilt baserad energi och till år 2030 ska energianvändningen i regionens samlade fastighetsbestånd halveras. (Delvis ur Budget 2011, s. 31).

Bilaga 1 Remissvar Skaraborgs Sjukhus: Remiss Miljöpolitiskt program för VGR:s interna miljöarbete 2011-2013.

	- Innehåller 2 olika mål i samma mål.	
Mål 1		
Mål 2	- Vi behöver stöd i med att ta fram ett produktionsmått som mäter energi i förhållande till produktion (se ovan).	
Åtgärd a)	- Sista delen: halvera energianvändningen till 2050 och vara oberoende av fossila bränslen” kan tas bort. Detta ska ju redan vara klart till 2020 och 2030.	
Åtgärd b)	- Görs detta idag? Hur följs det i så fall upp? Vilket stöd får verksamheterna i detta arbete? Hur säkerställer vi sedan att "lägst" möjliga energiförbrukning faktiskt används i utrustningen när den väl används?	
Åtgärd c)		
Åtgärd d)		
Åtgärd e)		
Förslag på ytterligare åtgärder		
Övriga synpunkter på avsnittet energi	- Andra stycket, två sista meningarna om "uppvärmning sker till 94 % med fjärrvärme..." Lite förvirrat med begreppen kring fjärrvärme, biobränsle och förnybar fjärrvärme".	

Lustgas

Rubrik	Kommentar	Förslag till ny text
Långsiktigt mål		
Mål 1		
Åtgärd a)		
Åtgärd b)		
Åtgärd c)		Lägg till " Regionalt utvecklad och kommunicerad metodik kring systematiskt underhåll..."
Åtgärd d)		
Åtgärd e)		
Åtgärd f)		
Förslag på ytterligare åtgärder		Sista stycket under rubriken "Bakgrund" ändra till: " Möjligheten

Bilaga 1 Remissvar Skaraborgs Sjukhus: Remiss Miljöpolitiskt program för VGR:s interna miljöarbete 2011-2013.

		och nyttan av att reducera den negativa miljö- och hälso.....”
Övriga synpunkter på avsnittet lustgas		

Produkter och avfall

Rubrik	Kommentar	Förslag till ny text
Långsiktigt mål	- "Effektivt" och "minimeras" är vaga begrepp, vad vill vi faktiskt åstadkomma?	
Mål 1		
Åtgärd a)		
Åtgärd b)		
Åtgärd c)		
Förslag på ytterligare åtgärder	- Det finns inga åtgärder och beslut på "förvaltningsnivå" vilket ser märkligt ut i jämförelse med strukturen på andra avsnitt. - Fler åtgärder behövs som stödjer kortsiktiga målet.	
Övriga synpunkter på avsnittet produkter och avfall	- Ändra första meningen under rubriken "Bakgrund" . - Sista meningen under "Bakgrund" ändra till "Källsortering är dock en prioriterad fråga i dessa verksamheters arbete med miljödiplomeringen". - Not 8) Ingår även brännbart i denna post? - I bakgrund ändra från 60 % osorterat till 40 % sorterat,	"Vid förbränning av avfall bildas koldioxid och kväveföreningar som orsakar ökad klimatpåverkan, försurning, övergödning, bildande av marknära ozon och negativ hälsopåverkan på människors hälsa".

Livsmedel

Rubrik	Kommentar	Förslag till ny text
Långsiktigt mål	- BRA! (Men andel av vad?).	
Mål 1	-	
Åtgärd a)	- I servicenämndens rapport om "Framtiden Måltider" nämns inget om ekologiska livsmedel och i princip inte något om miljöaspekter över huvudtaget.	
Åtgärd b)	- Det är bra att byta "vara mot vara" men för att komma förbi de ekonomiska motargumenten så tror jag även det är nödvändigt att se	

Bilaga 1 Remissvar Skaraborgs Sjukhus: Remiss Miljöpolitiskt program för VGR:s interna miljöarbete 2011-2013.

	<p>över menyn till exempel i form av minskad andel kött och ökad andel växtproteiner - då spar vi både pengar och miljö.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ett konkret förslag som framkommit från medarbetare på SkaS vore att göra ett tydligt statement genom till exempel att ställa om till "köttfria måndagar" – finns en internationell kampanj kring detta, se http://kottfrimandag.se/ för mer info. 	
Åtgärd c)	<ul style="list-style-type: none"> - Pågår detta? 	
Åtgärd d)		
Åtgärd e)		
Förslag på ytterligare åtgärder		
Övriga synpunkter på avsnittet livsmedel	<ul style="list-style-type: none"> - Är det verkligen så att åtgärd a, b och c är beslutade eller pågående? - Vi saknar en helhetssyn kring måltidsproduktionen inom VGR där hänsyn till hela livscykeln inkluderas. Det finns en risk att målen enbart fokuserar på andel ekologiska livsmedel och att delar som transporter, energiförbrukning, tillsatser, nyttig o hälsosam mat, matens betydelse för rehabilitering (patient) och arbetsprestation (anställda), "mat för ögat" med mera glöms bort. - Kan det vara aktuellt med en kompetensinventering och uppgradering kring både livsmedelslagstiftning, matens miljöpåverkan och betydelse för patient och anställda. - Mål kring biologisk mångfald skulle kunna kopplas till detta avsnitt. 	

Bilaga 1 Remissvar Skaraborgs Sjukhus: Remiss Miljöpolitiskt program för VGR:s interna miljöarbete 2011-2013.

Kemikalier

Rubrik	Kommentar	Förslag till ny text
Långsiktigt mål	- Ej öppet för kommentar, eftersom strategin ligger fast.	
Mål 1	- Ej öppet för kommentar, eftersom strategin ligger fast.	
Mål 2	- Ej öppet för kommentar, eftersom strategin ligger fast.	
Mål 3	- Ej öppet för kommentar, eftersom strategin ligger fast.	
Åtgärd a)	- Ej öppet för kommentar, eftersom strategin ligger fast.	
Förslag på ytterligare åtgärder	<ul style="list-style-type: none"> - Utförliga synpunkter har lämnats i samband med den revision som revisionsenheten genomfört. - Jämför avsnittet om "åtgärder som kräver nya beslut" inom lustgasmålet. På samma sätt vore det önskvärt att Regionstyrelsen fattade beslut om ekonomiska ramar/öronmärka medel för investeringar i "nyckelutrustning" i detta fall till exempel nya diskdesinfektorer vilket skulle öka möjligheten att uppnå ett av kemikaliestrategins mål avsevärt. - Andra stycket, sista meningen: "Planen omfattar inte..." behöver inte ange vad som inte ingår. 	
Övriga synpunkter på avsnittet kemikalier	<ul style="list-style-type: none"> - Första stycket, tredje meningen under rubriken bakgrund, ordet svårnedbrytbara är felstavat. - Ska lustgas ingå i både ett eget mål och i kemikaliestretagin? Finns det något formellt beslut om att kemikaliestrategin reviderats i detta avseende? 	

Läkemedel

Rubrik	Kommentar	Förslag till ny text
Långsiktigt mål	- "Minimera" är ett vagt och luddigt begrepp.	
Mål	- Avvaktar vårens målarbete.	
Åtgärder		
Förslag på ytterligare åtgärder		
Övriga synpunkter på avsnittet läkemedel	- Viktigt att tydliggöra ansvar och åtgärder i miljöpolitiska programmet på samma sätt som för övriga målområden, dvs inte bara referera till handlingsplanen.	